

ugjærligt i nærværende Session. Smidlertid forekommer det mig dog, at der med Hensyn til et Par enkelte Punkter er en saadan Misforstaaelse tilstede, som jeg troer ogsaa deles af den ærede Indenrigsminister, at jeg som Medlem anseer det for min Pligt at sige et Par Ord, for om muligt at opklare denne Misforstaaelse. Det forekommer mig, at der igjennem den hele Forhandling ogsaa her i Thinget — jeg vil holde mig til denne — gaar en forunderlig Forveksling, som egentlig væsentlig dreier sig om Navne. Jeg skal holde mig til det Navn, der har spillet en saa forunderlig stor Rolle, nemlig Navnet Borgermester. Jeg skal nu for det Første bemærke, at, naar der endnu idag er blevet talt, som om der kun var Spørgsmaal om de 5 Borgermesterembeder, saa ligger dette i den reent tilfældige Omstændighed, der nærmest henhører under Statscalenderen, at der i de større Byer er 5 Embedsmænd, som have Navn af Borgermester, hvorimod i alle de øvrige Kjøbstæder fuldkommen de samme Functioner udføres af den, der har Navn af Byfoged. At han som Byfoged tillige har Dommer- og andre Functioner, kommer ikke denne Sag ved; Sagen er, at der ikke gives en Kjøbstad, hvori der ikke er en Mand, der har et heelt Indbegreb af Forretninger i Byens Tjeneste, og som i nogle større Byer honoris causa hedder Borgermester, medens han i Kjøbenhavn fører den høie Titel af Overpræsident, ligesom man ogsaa i sin Tid gjorde Flensborg den Compliment at kalde dens første Borgermester Overpræsident. Altsaa, det Første, jeg vil bede reent fjernet, er Navnet Borgermester; jeg vil derimod sige, at der er i Danmark som i ethvert velordnet Land i Bykommunerne En eller Flere — hvor der er Flere, maa En dog absolut være den Første, være den, der staaer i Spidsen — der har den egentlige Forvaltning af Byens Anliggender. Der er altsaa ikke Tale om 5 Borgermestere; men der er Tale om en Embedsmænd i hver By, hvem Arbeidet med og Ansvaret for Byens Forvaltning væsentligen paahviler. Der er dernæst ved Siden af ham stillet valgte Mænd, hvem der er givet en bestemt, i alt Fald gjennem Praxis nær-

mere udviklet Virksomhed, saaledes at de tildeels have en stor Analogi med den lovgivende Myndighed. Der er en heel Række Sager, i hvilke de tage Beslutninger, men hvis Udførelse da naturligvis henhører til Forvaltningen. De have ogsaa noget Analogt med en skattebevillende Myndighed, idet deres Samtykke udkræves — jeg affeer i dette Dieblit fra det Spørgsmaal, om Beslutningen er endelig afgjørende, eller om den kan underkjendes eller omgjøres af en høiere Autoritet — til at opkræve Skatter, for hvis Beløb Byens Anliggender skulle bestyres. Nu er der saa at sige i alle Stater, hvor der er en ordentlig Communalfrihed, og navnlig i de Stater, hvor den har Aarhundreders Hævd, og hvor den igjennem Historien har beviist sin Magt til at udrette store Ting, tvende Collegier, et snevrere Collegium, bestaaende af Borgermester og Raad, og et større, som bestaaer af en af Valg fremgaaet Forsamling. Denne kun antydningssviis fremdragne Analogi fra Regjeringen og den lovgivende Forsamling kan naturligvis ikke heelt gjenneføres. Ligesom Borgerrepræsentanterne, for at bruge dette tidligere gængse Udtryk, navnlig gjennem de forskjellige Commissioner have en vis Andeel i selve Byforvaltningen, saaledes har omvendt Magistraten Andeel i Beslutningernes Tagelse, og denne Tøhed er efter min Mening en meget væsentlig Betingelse for en virkelig communal Frihed; thi først naar Forholdet er saaledes, at disse To skulle være enige, saaledes som Tilfældet er i Kjøbenhavn, da vil man fra Statens Side med Trykthed kunne indrømme Kommunen under et meget lempeligt Tilsyn at gjøre, hvad den vil. Sagen stiller sig derimod anderledes, hvor der i denne Henseende staves en Enhed; thi saa er den indre Control, som skulde udøves, væsentlig falden bort. Der er i dette Dieblit blevet hentydet til Spørgsmaalet om, hvorvidt denne Control kan udøves ved Raadstuesamlinger. Det kan den efter min Mening ikke; thi disse Raadstuesamlinger have ingen officiel Betydning, og Borgernes umiddelbare Indgriben igjennem Meningsyttringer hviler paa et andet Grundlag, nemlig paa Associationsfriheden. Altsaa directe kan Controlen kun udøves gjennem de Valgte; men, naar det nu stiller sig saaledes, at de